

KLAAS BOLT

Organist Grote- of St. Bavokerk

HAARLEM (post Overveen),
LAMBRECHT VAN DALELAAN 29
TELEFOON 023-240962

13 augustus 1972

Geachte heer Janssen,
bygesloten ontvangt u het
rapport betreffende het oged
in Nieuw Bunnik.

Met vriendelijke groeten,

Klaas Bolt

	k	dat.		dat.	par.
			directeur	1600	
			praehistorie		
			historie		
X		1600	monumentenorg		
			educ. dienst		
			huish. dienst		
			administratie		
			arch. bibl.		

PROV. MUSEUM V. DRENTHE
INGEKOMEN

16 AUG. 1977

405-

Beschrijving van het orgel in de Ned. Herv. Kerk te NIEUW BUIJEN

Het orgel in de Ned. Herv. Kerk te Nieuw Buinen is, volgens opschrift, in het jaar 1879 vervaardigd door de orgelmakers Van Oeckelen & Zn. te Haren.

Er zijn sindsdien geen veranderingen aan het instrument aangebracht.

HUIDIGE STAAT

Windvoorziening

In de onderkas ligt een magazijnbalg met eiken bladen en een inspringende vouw. Een pompinstallatie, bestaande uit 2 schepbalgen en een handzwengel, is buiten gebruik; er is een tamelijk oude windmotor in een dempkist. Opzij van de ventielkast is een schokbreker in verticale stand gemonteerd, met drie schroefveren. Het windkanaal is, evenals deze schokbreker, van eiken. In de windvoorziening zijn geen lekkages waarneembaar.

Windlade

De lade is van eiken, doch de pijpstokken en de drie "opliggende" voorsponden zijn van mahonie. Deze voorsponden worden met drie ronde palmhouten schroeven vastgedraaid. Het pijpwerk staat aldus opgesteld:

e" C f".

Enkele maten: binnenhoogte windkast 8,8, hoogte cancelraam 6,2.

De ventielen zijn los en bewegen tussen geleidestiften. De pulpeten zijn zwart aangeslagen.

Er was (in oktober '69) enige doorspraak te constateren, doch niet in hevige mate.

Klavier

Het klavier bevindt zich aan de zijkant van het orgel. De omvang is van C t/m f", het aangehangen pedaal loopt van C t/m a-kl.

De toetsen zijn éénarmig; het beleg is op de ondertoetsen met koperen pennetjes vastgezet, doch vele stukjes zijn echter zonder deze pennetjes vernieuwd. Het beleg ziet er erg vies en vergeeld uit.

Enkele maten: ondertoets 43, boventoets 90/95. Geen geprofileerde frontons.

De zwarte registerknoppen bevinden zich in een horizontale rij boven het klavier. Twee van de naamplaatjes op de knoppen ontbreken, de windlosser is buiten gebruik.

Er is een eenvoudige klavieromlijsting; de klavierbak is van eiken.

Mechaniek.

Metalen ronde wellen met verstelbare aspunten, metalen welarmen, mahonie(?) dokjes, het grenen welraam ligt horizontaal onder de lade. Grenen abstracten, metalen winkels.

Eiken registertrekstokken, metalen winkels in een geprofileerde (!) eiken regel. Er zijn geen registerwellen. Geen invoeringen, wel zijn de oogjes aan de toetsen en aan de ventielen benaaid.

De speelaard is aangenaam, en er is weinig rammel.

Front en kas

Het front kan worden gerekend tot de beste, die Van Oeckelen heeft gemaakt; het bezit overhoekse zijtoeren.

De frontpijpen vertonen tal van kleine donkere vlekken.

De vurenhouten kas is geverfd. Wormgaten zijn niet aangetroffen.

De besnoeringen van de zijtoeren ontbreken.

Met front in l.o.v. het timmerwerk iets versakt

Pijpwerk

De volgorde van de registers op de lade is, gerekend vanaf het front, aldus
Prestant 8' 17 kleinste op de lade.

Bourdon 16' bas (= C t/m c-kl.) | De grootsten van eiken, vervoerd achter de
.. .. disc. (= vanaf cis) | middentoren; op de lade 30 metalen pijpen.
Salicionaal 8'

Holpijp 8' de 22 kleinste van metaal op de lade.

Viola di Gamba 8', het groot octaaf in de Salicionaal.

Octaaf 4'

Quintfluit 3' = spitsfluit

Spitsfluit 4'

Octaaf 2'

Trompet 8' disc. vanaf cis.

.. .. bas (= C t/m c-kl.) Metalen stevels, koperen lepels zonder
loodbeleg, de grootste beleerd.

Steminrichting: Prestant: expressions tot c''

Salicionaal: geheel expressions

Gamba: expressions, behalve de 5 kleinste krullen.

Octaaf 4': expressions tot c'', krullen c'' tot f''.

Octaaf 2': expressions tot c'.

Spitsfluit 3': expressions tot f-kl.

Spitsfluit 4': expressions tot c', de rest krullen.

Het pijpwerk is uit tamelijk stevig materiaal vervaardigd en van slechts enkele kleine pijpjes van de spitsfluiten zijn, wegens het ontbreken van een steminrichting, de randen beschadigd door het stemmen (hetgeen duidt op een lekke windlade).

De meeste pijpen zijn voorzien van enkele, niet diepe, kernsteken. Enkele trompetbekers zijn wat verbogen.

De toonhoogte is enkele zwevingen hoger dan 440.

Het orgel bezit een stevige klank, slechts de Salicionaal klinkt erg ordinair.

Algemene opmerking: Het orgel is kennelijk met veel zorg vervaardigd en - met uitzondering van de kas - van goede materialen. Het instrument mag tot de betere Van Oeckelen-orgels worden gerekend. De vervangingswaarde is f 50.000,-.

RESTAURATIE

Een restauratie dient hoofdzakelijk een grondige revisie van de windlade te omvatten; in de lade dient een zogenaamde verande sleepconstructie te worden aangebracht, teneinde deze bestand te doen zijn tegen de ongunstige invloeden van de verwarming.

Enkele beschadigde pijpen moeten worden hersteld, terwijl het klavierbeleg moet worden vernieuwd.

Haarlem, oktober 1969

K.R. Bolt

*Inds dan is de toestand,
waarin het orgel verkeert,
zeer verslechterd.*

B